



# PERMANENTNÁ FORMÁCIA ABSOLVENTOV TEOLOGICKÝCH FAKÚLT

doc. ThDr. Štefan Paločko, PhD.

## TÉMA IV: KRISTOVO SPAITEĽNÉ DIELO A JEHO DÔSLEDKY

### ÚVOD: Dôsledky hriešneho stavu človeka

Človek sa hriechom odvrátil od Boha a odmietol ho. Riešením hriešneho stavu nie naklonenie si Boha zo stavu hnevu do stavu priazne, keďže Boh je absolútne nemeniteľný. Riešením je návrat človeka k Bohu. Potrebná zmena stavu v tomto prípade však znamená opustiť stav hriechnosti a dosiahnuť stav absolútnej bezhriechnosti (porov. Mt 5,48). Návrat do spoločenstva s Bohom totiž znamená úplné podriadenie sa jeho vôli. Cirkev na Tridentskom koncile pripomína, že ľudská vôľa je oslabená natoľko, že sama svojou silou nie je schopná človeka pozdvihnúť až k bezhriechnosti. To prakticky znamená, že nie je v silách človeka vrátiť sa do absolútneho súladu s Bohom a získať tak večný život.

### 1. Kristovo spasiteľné dielo

Do tohto sveta preto vstupuje samotný Boh, ktorý sa stáva človekom, aby tu na zemi prežil dokonale poslušný život. Kristus netrpel oslabenou ľudskou vôľou a mal moc žiť dokonale poslušný ľudský život, a to napriek akýmkoľvek nepriaznivým okolnostiam, pokušeniam, utrpeniu ba i smrti. Otec nemal záľubu v umučení svojho Syna, ani si ho priamo neprial. Niečo také by naznačovalo pohanské rysy kresťanského Boha, ktoré nemožno dať do súladu s jeho nezištnou láskou. To podstatné na Kristovom živote bola jeho dokonalá bezhriechnosť, teda poslušnosť Božej vôli a jeho smrť na kríži bola skôr sprievodným javom, ktorý v tomto hriechnom svete spravodlivý život sprevádza. Tým podstatným, čo nás zachraňuje, je Kristova dokonalá poslušnosť a nie intenzita jeho utrpenia. No práve poslušnosť uprostred tej najväčšej prekážky, akou mučenícka smrť naozaj je, najviac ukazuje a zjavuje svoju dokonalosť. Preto apoštol Pavol tvrdí, že Kristova poslušnosť sa nám ukázala v maximálnej možnej miere, keď možno o ňom prehlásiť, že „stal sa poslušným až na smrť, až na smrť na kríži“ (Flp 2,8).

Kristus teda mohol byť poslušným napriek tým najťažším okolnostiam, pretože ani samotná smrť ho nemohla zastaviť. Na tretí deň po svojom umučení vstal z mŕtvych a štyridsať dní po vzkriesení vystúpil ako človek do neba, aby tam zasadol po pravici nebeského Otca.

Kristus prišiel žiť do hriechom pokazeného sveta a stal sa nám úplne podobným okrem hriechu. Celý jeho ľudský život možno charakterizovať ako prechod z tohto sveta do neba. Poslušnosť, teda umŕtvenie svojej vôle a rovnako i celý pozemský život sú na tomto svete sprevádzané často utrpením. Preto celý Kristov pozemský život môžeme charakterizovať ako jedno zomieranie, ktoré napokon vyvrcholilo plnej miere na kríži. Naproti tomu celý ľudský život, ktorý Kristus nadobudol vzkriesením, možno nazvať osláveným blaženým životom v pravom zmysle slova. A tak jeho smrť a zmŕtvychvstanie v najvyššej miere reprezentujú celý jeho ľudský život, ktorý možno nazvať prechodom zo smrti do života.

### 2. Aplikácia Kristovho spásneho diela na život človeka

Krista nemôžeme chápať výlučne ako nejaký príklad morálneho života. Aj keď sa v Písme objavujú výroky, kde sa Kristova činnosť dáva do pozície vzoru pre kresťanský život (porov. Jn 13,15; 1Pt 2,12; Flp 2,5n), tieto state nemožno chápať tak, že by celá spása spočívala na napodobňovaní Krista ľudskými silami. Obyčajný človek vlastnými silami nie je schopný žiť tak, ako Kristus.

Na druhej strane ak si uvedomíme, že život v nebi znamená život v úplnom súlade s Božou vôľou, nezostáva človeku nič iné, ako stav absolútnej morálnej dokonalosti a poslušnosti dosiahnuť. Večné spečatenie stavu, v ktorom sa človek nepodriaďuje dokonale Božej vôli, fakticky znamená väčšie alebo menšie odvrátenie sa od Boha, čo je vlastne definíciou pekla. Človek teda potrebuje získať schopnosť a stav dokonalej poslušnosti, čo je úloha nad ľudské sily.

Boh sa rozhodol vyriešiť to tým, že z činností, ako sú poslušnosť, odolávanie pokušeniu, odolávanie nepriaznivým okolnostiam, ba i smrti, urobí sebe vlastné činnosti. Tak môžeme pochopiť, že to, čo chceme, aby urobil s nami, najprv urobil sám so sebou. Tak mohol pisateľ listu Hebrejom vyhlásiť, že zachrániť nás nemohli žiadne obety, ktoré by sme Bohu mohli ponúknuť, ale Boh sa rozhodol zachrániť nás tak, že jeho Syn sa stal človekom (porov. Hebr 10,5-10), a tak

---

napriek tomu, že je skutočný Boh, predsa sa mohol naučiť poslušnosti. Vďaka tomu môže učiť a privádzať k poslušnosti nás (porov. Hebr 5,8-9). „A pretože sám prešiel skúškou utrpenia, môže pomáhať tým, ktorí sú skúšaní“ (Hebr 2,18).

Možno teda uzavrieť, že Ježiš Kristus prežil napriek tým najťažším okolnostiam dokonale poslušný a spravodlivý život preto, aby takýto život mohol žiť v nás. Apoštol Pavol to vysvetľuje, keď tvrdí: „Už nežijem ja, ale vo mne žije Kristus“ (Gal 2,20). Kristus človeku ponúka účasť na ľudskej prirodzenosti, ktorú svojim poslušným životom až na smrť, svojim vzkriesením a nanebovstúpením vytvoril. Práve získaním účasti na tomto Kristovom živote sa človek reálne môže vyslobodiť zo všetkých svojich hriechov, ba môže byť vzkriesený k oslávenému životu, aby tak mohol vstúpiť do neba.

### **NAŠA ÚLOHA:**

Prehľbovať správne chápanie Kristovho spasiteľného diela, ktoré má zásadný vplyv na praktický život človeka. Od správneho chápania tejto teologickej problematiky závisí správna kresťanská prax v mnohých morálnych a pastoračných oblastiach.

### **ÚLOHA CIRKVI:**

Uchovávanie správnej interpretácie Kristovho spasiteľného diela a jeho obrana pred prípadnými falošnými mienkami v tejto oblasti.

---

### **LITERATÚRA:**

DECRETUM DE IUSTIFICATIONE, dekrét Tridentského koncilu. In: BARON, A. – PIETRAS, H. (ed.): *Dokumenty soborów powszechnych, tom IV*. Kraków: Wydawnictwo WAM, Księża Jezuici, 2005.

POSPÍŠIL, C.V.: *Ježiš z Nazareta, Pán a Spasiteľ*. Kostelní Vydří: Krystal OP, Karmelitánské nakladatelství, 2006

CONSTITUTIO DOGMATICA DE FIDE CATHOLICA I.kapitola, konštitúcia Prvého vatikánskeho koncilu. In: BARON, A. – PIETRAS, H. (ed.): *Dokumenty soborów powszechnych, tom IV*. Kraków: Wydawnictwo WAM, Księża Jezuici, 2005.

NICOLAS, J.-H.: *Syntéza dogmatické teologie II. Vtělení Slova*. Praha: Krystal OP, 2007.

PALOČKO, Š.: *Ježiš z Nazareta, Záchrana ľudí*. Prešov: GTF PU v Prešove, 2010.

---